

Rejestracja ruchów religijnych

Autor tekstu: **Jerzy J. Kolarzowski**

Nowe ruchy religijne podlegają procedurze rejestracyjnej i nadzorowi ze strony państwa. Ich rejestracja odbywa się w placówce wskazanej przez władzę centralną. Generalnie jest to urząd Rady Ministrów wraz właściwym w danym momencie min. Administracji, bądź administracji i spraw wewnętrznych. Generalnie chodzi o to, iż sama procedura przypomina rejestrację sądową. Natomiast organem rejestrującym jest urząd centralnej administracji państwowej. Elementy rejestracji sądowej widać w konieczności spełnienia takich wymogów, jak konieczność przedłożenia statutu nowej organizacji religijnej, sprawozdań ze spotkań inicjujących grupę, wniosku o rejestrację oraz listy założycieli. Założycielami muszą być obywatele polscy, pełnoletni, w pełnej zdolności do czynności prawnych i cieszący się minimum zaufania władz (tzn. nie karani) **[1]**.

Do tych dokumentów należy dołączyć najważniejszy, czyli założenia programowe — inaczej mówiąc doktrynę grupy religijnej. Dokument ten podlega administracyjnej ocenie. W tym celu administrujący organ rejestrujący zatrudnia rzeczoznawcę. Grupa starająca się o rejestrację może poznać, jaka osoba została wybrana na rzeczoznawcę oceniającego doktrynę. Z praktyki można stwierdzić, że nowy ruch religijny może poznać rzeczoznawcę. Niemniej przed, w trakcie, jak idopiero po wydaniu opinii. Dużo zależy od przychylności urzędnika dokonującego rejestracji oraz od tego, czy rzeczoznawca będzie domagać się dodatkowych, pisemnych wyjaśnień. W przypadku opinii negatywnej nowy ruch religijny może domagać się przedłożenia doktryny innemu rzeczoznawcy. Stąd też były takie ruchy religijne, które zarejestrowały się od razu, były i takie, które musiały występować kilkakrotnie o rejestrację (z powodu jednoznacznie negatywnych opinii rzeczoznawcy) **[2]**, były i takie, dla których rzeczoznawcę zmieniano.

Z powyższego opisu wynika, że łatwiej zarejestrować grupę religijną, którą da się zakwalifikować do jakiegoś typu wspólnot, np. chrześcijańsko-protestanckie kościoły rozproszone, kościoły chrześcijaństwa wschodniego, grupa buddyjska, niż zupełnie nowy ruch religijny. Istotną informacją staje się wówczas fakt istnienia podobnej wspólnoty na świecie, do tradycji i doktryny której nowa grupa religijna nawiązuje.

Praktyka ostatnich lat w Polsce jednak pokazuje, że nawet spełniając wszystkie wymogi o rejestracji decyduje klimat polityczny, skład i zapatrywania rządzących. W okresie czterech lat rządów premiera Buzka w Polsce nie dokonano żadnej rejestracji. Administracja centralna odmawiała prawa do legalnej działalności każdej nowej grupie religijnej. Składane wnioski były oddalane (np. z powodu braku pieniędzy na rzeczoznawcę). Przy czym, co charakterystyczne, wnioskodawców starano zbywać odpowiedzią ustną. Domagający się odpowiedzi na piśmie otrzymywali zdawkową formułkę mówiącą o tym, że odnośny organ *nie dostrzega konieczności rejestracji* tej właśnie nowej grupy religijnej.

W związku z czterema latami patologii w przestrzeganiu konstytucyjnej zasady swobody w regulacji statusu prawnego grup religijnych, któremu towarzyszyła propaganda straszenia społeczeństwa aktywnością 'sekt' nasuwa się kilka pytań. Czy omówiona procedura rejestracyjna nie powinna zostać przeniesiona do kompetencji sądów? Czy powinna odbywać się centralnie, czy mogła by być dokonywana w okręgowych sądach rejestrowych przy zachowaniu wymogu powiadamiania organy centralnego? Czy lista rzeczoznawców oceniających założenia doktryny grupy starającej się o rejestrację nie powinna być stała i jawna oraz, czy nie powinna ona składać się z bezstronnych rzeczoznawców (np. z wykluczeniem pracowników zatrudnionych na uczelniach katolickich)?

Zobacz także te strony:

[Rejestracja kościołów - wyrok NSA 23I1998](#)

Przypisy:

[1] Pewność tego ostatniego wymogu jest swego rodzaju domniemaniem prawnym.

Racjonalista.pl

Strona 1 z 3

Niemniej w instrukcjach informujących o procedurze rejestracji nowych grup religijnych powiedziane jest, że administracja państwowa może sprawdzać osoby rejestrujące pod względem gwarancji przestrzegania porządku prawnego.

[2] Z posiadanych przeze mnie informacji taki los spotykał grupy odwołujące się do tradycji neopogańskich, którym sugerowano, by poprzestali na rejestracji stowarzyszenia o celach etniczno-kulturowych

Jerzy Kolarzowski

Doktor, adiunkt w Instytucie Historyczno-Prawnym Uniwersytetu Warszawskiego (Wydział Prawa i Administracji). Współzałożyciel i rzecznik prasowy PPS (1987 - luty 1988), zwolniony z pracy w IPI PAN (styczeń 1987), współredagował Biuletyn Informacyjny Ruchu Wolność i Pokój (1986-1987), sygnatariusz platformy Wolność i Pokój (1985), przekazywał i organizował przesyłanie m.in. do Poznania, Krakowa, Gdańska, Lublina i Puław wielu wydawnictw podziemnych. Posiada certyfikat „pokrzywdzonego” wystawiony przez IPN w 2003 r. Master of Art of NLP. Pisze rozprawę habilitacyjną "U podstaw europejskiej filozofii praw człowieka. Narodziny jednostki w sferze publicznej i prywatnej w pismach Braci Polskich". Zainteresowania: historia instytucji życia publicznego i prywatnego, myśl etyczna i religijna Europy (zwłaszcza okresu reformacji). Bada nieoficjalne nurty i idee inspirujące kulturę europejską. Hobby: muzyka poważna, fotografia krajobrazowa. Autor książki [Filozofowie i mistycy](#)

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 22-07-2002 Ostatnia zmiana: 17-07-2004)

[Oryginał..](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,1350) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,1350>)

Contents Copyright © 2000-2008 Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora.

Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl